

- Dienst Sturingsondersteuning
Afdeling Verbeteren en ondersteunen
Juridische zaken

Adres Hoofdstraat 54
Driebergen

Postadres Postbus 100
3970 AC Driebergen

Internet www.politie.nl/klpd

Behandeld door [REDACTED]

Directe telefoon

Directe fax -

E-mail -

- De heer R. Zenger
Nachtwachtlaan 114
1058 ED Amsterdam

Onderwerp Wob-verzoek Taurus Botnet Monitoring
Project (2012/57)

Datum 21 januari 2013

Ons kenmerk 2013/02912

Uw kenmerk

Bijlage(n) Diversen

Geachte heer Zenger,

In uw brief van 20 juli 2012, ontvangen op 23 juli 2012, heeft u het Korps Landelijke Politiediensten (thans: Landelijke Eenheid) met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) verzocht om openbaarmaking van alle documenten die betrekking hebben op het project Taurus botnet monitoring.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk aan u bevestigd bij brief van 25 juli 2012. Tevens is in deze brief de beslistermijn met vier weken verdaagd.

In uw brief van 23 september 2012, ontvangen op 25 september 2012, heeft u mij ingebrekegesteld vanwege het niet binnen de termijn beslissen op uw verzoek. In de brief van 14 november 2012, kenmerk 319455, heeft de toenmalig beheerder van het Korps landelijke politiediensten de dwangsom vastgesteld op € 1.260,-.

In uw brief van 25 november 2012 heeft u beroep ingesteld bij de rechtbank Amsterdam vanwege het niet-tijdig beslissen op uw verzoek.

Bij uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 15 januari 2013 bent u door die rechtbank in het gelijk gesteld en is aan het Korps Landelijke Politiediensten de verplichting opgelegd om binnen twee weken, na de dag van verzending van de uitspraak, alsnog te beslissen op uw verzoek, onder verbeurte van een dwangsom bij het niet tijdig nakomen van die verplichting.

Voordat er inhoudelijk wordt ingegaan op de procedure en het verloop daarvan, deel ik u mede dat met ingang van 1 januari 2013 de korpschef als rechtsopvolger van de Korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) heeft te gelden. De korpschef ex artikel 27 Politiewet 2012 zal als bestuursorgaan het besluit nemen.

Wettelijk kader

Uw verzoek is beoordeeld op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Het uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, voor degene die om informatie verzoekt een recht op openbaarmaking van de informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten wanneer zich één of meer van de in artikel 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen. De Wob is niet van toepassing op informatie die reeds openbaar is.

- Hieronder vindt u, met excuses voor de ontstane vertraging, mijn beslissing op uw verzoek.

Inventarisatie

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 26 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit besluit is gevoegd.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u heeft verzocht gedeeltelijk openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar de navolgende overwegingen.

Het document "Cybercrime – focus op high tech crime" is reeds openbaar. Deze valt daardoor niet onder de reikwijdte van de Wob. Dit document is u bij beslissing van 2 november 2010, kenmerk 2010 / 28923 reeds toegezonden.

Overwegingen

- a. Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder c, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten.
In met 3.1 gecodeerde passages is het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten in het geding. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid aangezien in deze passages specifieke werkwijzen en opsporingsstrategieën en -tactieken staan beschreven over de aanpak en ontmanteling van criminele botnets. Openbaarmaking van deze gegevens zou het werk van de politie bij opsporing en vervolging van strafbare feiten in de toekomst ernstig zou kunnen bemoeilijken of frustreren, doordat verdachten hun gedrag en werkwijzen aan zouden kunnen passen aan de gebruikte onderzoeksstrategieën. Ik heb daarom besloten om deze passages niet openbaar te maken.
- b. Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.
In de met 4.1 gecodeerde passages is het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen in het geding. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid aangezien de onleesbaar gemaakte passages zeer specifieke werkwijzen, methoden en technieken bevatten. Niet-onaannemelijk is dat openbaarmaking hiervan het toekomstig optreden van de politie en haar opsporingspartners (OM, Govcert) ernstig zou kunnen bemoeilijken en/of geheel dan wel gedeeltelijk onmogelijk zou kunnen maken. In de betreffende passages is programmeertaal opgenomen. Deze taal heeft net als een handschrift een eigen karakter. Dit zou er in de toekomst toe kunnen leiden dat bepaalde programma's of methoden worden herkend als afkomstig van de politie. In dat geval zouden personen respectievelijk groeperingen hun gedragingen daarop kunnen aanpassen om zo de inspectie, controle en toezicht door de politie te omzeilen. In de onleesbaar gemaakte passages staan ook beschrijvingen van de door de politie gebruikte infrastructuur. Indien deze informatie openbaar wordt gemaakt kan op eenvoudige wijze grote schade worden aangericht aan de politieinfrastructuur en de politie het werken onmogelijk worden gemaakt. Ik heb daarom besloten om deze passages niet openbaar te maken.
- c. Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer van bij de openbaarmaking betrokken personen wordt geëerbiedigd. In de met 5.1. gecodeerde passages staan persoonsgegevens, zoals namen, handtekeningen, rangen, telefoonnummers, e-mailadressen en ip-adressen. Ik ben van

- oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Hierbij is van belang dat het niet gaat om verstrekking van persoonsgegevens aan een individu, maar om openbaarmaking in de zin van de Wob en dus openbaarmaking aan eenieder, te meer omdat sommige passages met persoonsgegevens slachtoffers van strafbare feiten betreffen. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.
- d. Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. Openbaarmaking van de met 6.1 gecodeerde passages zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de organisaties waar deze informatie betrekking op heeft. Het is niet-onaannemelijk dat openbaarmaking van de bedrijfsnamen zal leiden tot aanvallen op de infrastructuur van deze bedrijven, omdat zij hebben samengewerkt met de politie. In het verleden hebben meer van zulk soort aanvallen plaatsgevonden met uiteindelijke vernieling van de apparatuur tot gevolg. Dit kan grote economische en financiële consequenties hebben voor deze bedrijven. In de betreffende passages is eveneens informatie opgenomen die door derden vertrouwelijk met de overheid is gedeeld. Openbaarmaking van deze informatie zou de overheid onevenredig kunnen benadelen doordat derden er in de toekomst minder toe geneigd zijn om deze informatie met de overheid te delen uit vrees dat er aan de toegezegde vertrouwelijkheid niet de hand zal worden gehouden. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. In de betreffende passages is eveneens informatie opgenomen die betrekking heeft op de samenwerking tussen de overheid en private partijen. Bij de totstandkoming van deze samenwerking is vertrouwelijkheid afgesproken. Openbaarmaking van deze informatie zou de overheid onevenredig kunnen benadelen doordat derden er in de toekomst minder toegeneigd zijn om een samenwerking met de overheid aan te gaan. Dit zou de publiek-private samenwerking ernstig kunnen frustreren. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik heb daarom besloten om deze passages niet openbaar te maken.
- e. Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. De e-mailberichten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Deze documenten zijn opgesteld uitsluitend voor gebruik binnen de kring van politie en justitie met de bedoeling dat deze dienen voor strategische dan wel tactische oordeelsvorming en besluitvorming betreffende de aanpak en opsporing van botnets. Voor zover er ook feitelijke informatie in deze documenten staan, is die informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen, dat die daar niet los van kan worden gezien en daarom niet voor afzonderlijke openbaarmaking in aanmerking komen. Ik heb daarom besloten de met 7.1 gecodeerde passages niet openbaar te maken.

Met betrekking tot de onder XXV vermelde correspondentie van teamleden aan elkaar en aan private samenwerkingspartners merk ik op dat er in totaal 1980 bladzijden aan e-mailberichten zijn gevonden. In de berichten komen allerhande onderwerpen aan de orde, zoals het organiseren van vergaderingen en het regelen van de bijbehorende faciliteiten, de opzet en de inrichting van het project, het delen van kennis over methoden om botnets op te sporen en hun werking te achterhalen, het delen van informatie tussen de politie, het OM en de private partners over actieve botnets en de werking ervan, strategische en tactische overwegingen over de mogelijkheden om de botnets aan te pakken, proces- en werkafspraken over de te nemen stappen en taakverdeling

- tussen de genoemde partijen, het opmaken en drukken van het kennisdocument, voorstellen, adviezen en meningen van individuele ambtenaren over voornoemde onderwerpen.
- Deze e-mailberichten heb ik beoordeeld op grond van de Wob. Na toepassing van de bovenvermelde weigeringsgronden blijft in deze emailberichten geen bruikbare informatie over. Daarom worden deze documenten niet meegezonden.

In de documenten VII, VIII, X, XII en XIV blijft na toepassing van voormelde weigeringsgronden eveneens geen bruikbare informatie over. Daarom worden ook deze documenten niet meegezonden.

De documenten XVII, XVIII en XXI bevatten na toepassing van bovenvermelde weigeringsgronden dezelfde informatie. Om u niet te overspoelen met zinloze en dezelfde informatie, zal ik slechts één van deze documenten mee zenden.

De onderzoeksmonitoren, vermeld onder II, III, V, VI, IX, XI, XVI en XX, bevatten na toepassing van bovenvermelde weigeringsgronden dezelfde informatie. Om u niet te overspoelen met zinloze en dezelfde informatie, zal ik slechts één van deze onderzoeksmonitoren meezenden.

In de documenten zijn ook regelmatig passages met 9.1 gecodeerd. Deze passages bevatten informatie die niet onder de reikwijdte van uw verzoek vallen. Daarom heb ik deze passages onleesbaar gemaakt.

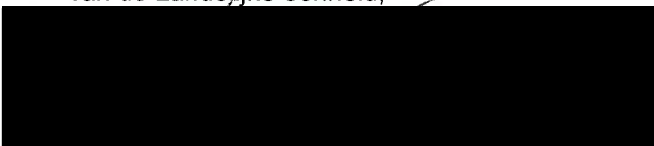
De documenten of delen van documenten die ik openbaar maak en meezend, treft u bij dit besluit in kopie aan. Het betreft de documenten met nummer I, XIII, XV, XVII, XIX, XX, XXII, XXIII, XXIV.

Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De korpschef van politie,

namens deze
de plv. politiechef/directeur operatiën
van de Landelijke eenheid,

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de korpschef van Politie, d.t.v. de politiechef van de Landelijke eenheid, Postbus 100, 3970 AC Driebergen.

Inventarislijst

behorend bij Beslissing op Wob-verzoek inzake Taurus project botnet monitoring.

Paginanr	Docnr	Omschrijving	Datum
1-42	I	Informatie gestuurde aanpak van Botnets	05-06-09
43-48	II	Onderzoeksmonitor juni 2009	30-06-09
49-54	III	Onderzoeksmonitor juli 2009	03-08-09
55-56	IV	Taurus newsletter	22-09-09
57-63	V	Onderzoeksmonitor augustus 2009	03-08-09
64-72	VI	Onderzoeksmonitor januari 2010	09-08-09
73-99	VII	Convenant	25-02-10
100-108	VIII	Toelichting bij convenant	25-02-10
109-126	IX	Onderzoeksmonitor februari 2010	01-03-10
127-134	X	Aanvullend projectplan	04-03-10
135-141	XI	Onderzoeksmonitor maart 2010	31-03-10
142-144	XII	Verslag en opvolging meeting Fox-IT	02-04-10
145-171	XIII	PV van bevindingen omschrijving georganiseerd verband	16-04-10
172-180	XIV	Brief van NR aan partners 'Request for operational data'	22-04-10
181-184	XV	PV aanvraag bevel 126qa Sv	26-04-10
185-190	XVI	Onderzoeksmonitor april 2010	28-04-10
191-193	XVII	PV bevindingen command & control servers	16-06-10
194-203	XVIII	PV bevindingen commando's	14-07-10
204	XIX	Verlenging bevel 126 qa Sv	21-07-10
205-212	XX	Onderzoeksmonitor augustus 2010	06-09-10
213-215	XXI	PV bevindingen comand & control servers	06-10-10
216	XXII	Bevel 126qa Sv	25-10-10
217-251	XXIII	Presentatie Govcert symposium 'Tipping the scales'	15-11-10
252-275	XXIV	Kennisdocument Taurus	Maart '11
276-2255	XXV	Correspondentie van teamleden aan elkaar en aan de private samenwerkingspartners	2009-2010
	XXVI	Cybercrime – focus op high tech crime, Deelrapport Criminaliteitsbeeld 2009	Maart '10